



VODOTEČE WASSERLÄUFE

3

Pec pod Sněžkou – Bukové údolí
Petzer – Buchtal
J. Happich, •1933, AA

Dvě mohutné povodně na konci 19. století přiměly státní úřady navrhnout a zaplatit regulaci většiny horských toků. Proto před stoletím především Labe a Úpa ztratily charakter přírodních toků s dravými proudy v úzkých místech, proměnlivým spádem i směrem hlavního koryta, širokými rozlivy a slepými rameny. Kvůli zastavení eroze břehů a unášení materiálu byla i v nejvyšších polohách koryta řek a potoků zpevněná kamennou regulací. Hustá zástavba v úzkých horských údolích je dnes na protipovodňové ochraně zcela závislá. Podél vodotečí vedou hlavní horské komunikace, jejich opěrné zdi tvoří zároveň říční břeh. Krkonošské toky obhospodařují dva správci. Státní organizace Povodí Labe nezajišťuje řeky dostatečně. Stará regulační díla provedená tradičními postupy z místního kamene vydržela na mnoha místech téměř století. Při poškození nejsou včas opravena a správci odstraňují jen vážné havárie. I na území národního parku se k opravám a při obnově regulace často užívá cizorodý materiál. Žulové haklíky a beton zhoršují přírodní ráz krajiny. Nahrazení velkých kamenných bloků v regulaci s četnými spárami zabetonovaným materiálem zhoršuje podmínky pro přežití vodních živočichů. Nedostatečné ošetření a regulace břehových porostů přispívá k poškozování hrazení a v sídlech zhoršuje vzhled kulturní krajiny. O drobné toky ve vyšších polohách v celkové délce 600 kilometrů výrazně lépe pečuje Správa KRNP. Po povodních 1997 a 2002 se na mnoha místech podařilo obnovit regulace tradičními postupy při užití místního materiálu.

Zwei mächtige Überschwemmungskatastrophen gegen Ende des 19. Jhds. bewogen die staatlichen Behörden dazu, die Regulierung der meisten Gebirgsflüsse und Wildbäche vorzuschlagen und zu finanzieren. Deshalb büßten vor allem Elbe und Aupa den Charakter natürlicher Wasserläufe mit Stromschnellen an engen Stellen, veränderlichem Gefälle und wechselnder Richtung des Hauptflußbettes, mit Nebenläufen und Altarmen ein. Um der Ufererosion und dem Wegschwämmen des Lockermaterials Einhalt zu bieten, wurden die Fluß- und Wildbachbetten in den höchsten Lagen mittels steinerner Wasserbauten und -regulierungen befestigt. Die dichte Bebauung in den engen Gebirgstälern ist heute völlig vom Hochwasserschutz abhängig. Entlang der Wasserläufe ziehen sich auch die Hauptverbindungsstraßen hin, deren Stützwände auch häufig zugleich das Flußufer bilden. Die Riesengebirgswasserläufe unterstehen zwei Verwaltern. Die staatliche Organisation Povodí Labe (Flußgebiet Elbe) vermag die Flüsse nur unzureichend zu schützen. Die alten Regulationswerke, die auf herkömmliche Weise aus hiesigem Gestein errichtet wurden, haben an vielen Stellen nahezu ein ganzes Jahrhundert standgehalten. Einmal beschädigt, werden sie nicht rechtzeitig repariert, wobei nur die schlimmsten Havarien beseitigt werden. Auch auf dem Gebiet des Riesengebirgsnationalparks wird bei Reparaturen und der Erneuerung der Flußregulierungen häufig artfremdes Baumaterial verwendet. Granit-Haustein und Beton beeinträchtigen natürlich den Landschaftscharakter. Wenn die großen Gesteinsblöcke der Flußregulierung mit ihren zahlreichen Fugen und Lücken durch subtiles betoniertes Material ersetzt werden, verschlechtern sich die Lebensbedingungen der Wasserlebewesen. Die unzureichende Pflege und Regulierung der Uferbestände tragen ein Übriges zur Beschädigung der Verbauung bei und beeinträchtigt das Landschaftsbild in den Ansiedlungen. Um die kleineren Wasserläufe in den höheren Lagen in einer Gesamtlänge von 600 Kilometern kümmert sich da die Verwaltung des KRNP viel besser. Nach den Überschwemmungen von 1997 und 2002 gelang es, die Wildbachregulierungen an vielen Stellen zu erneuern und zwar mittels traditioneller Methoden und unter Verwendung hiesigen Materials.